

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут журналістики
Кафедра журналістики та нових медіа

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов
« 04 » 10 2018 року



РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

Радіожурналістика з практикумом

для студентів

спеціальності 061 «Журналістика»
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми «Журналістика»

Київ – 2018

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554 Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма № <u>С008/18</u>	
 (підпис)	<u>Жильцов</u> (прізвище, ініціали)
« »	20 <u>10</u> р.

Розробники: Журавська О.В., старший викладач кафедри журналістики та нових медіа

Викладачі: Журавська О.В., старший викладач кафедри журналістики і нових медіа, Южда Г.Г., доцент кафедри журналістики та нових медіа

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри (циклової комісії) журналістики та нових медіа

Протокол від «30» серпня 2018 року № 1
Завідувач кафедри (голова циклової комісії) Семенець О.О. Семенець

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) _____

26.05 20 18 р.

Гарант освітньої (професійної / наукової) програми
(керівник проектної групи) М.С. Васьків (М.С. Васьків)

Робочу програму перевірено

03.10 20 18 р.

Заступник директора Інституту журналістики Росінська (О.А. Росінська)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____, “__” 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____, “__” 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____, “__” 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____, “__” 20__ р., протокол №__

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання			
Радіожурналістика з практикумом				
	денна		заочна	
Вид дисципліни	обов'язкова		обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська		українська	
Курс	3		3	
Семестр	5	6	5	6
Кількість змістових модулів з розподілом:	8		2	
Обсяг кредитів	8		8	
Обсяг годин, в тому числі	240		240	
аудиторні	56	42	16	16
модульний контроль	8	6	-	
семестровий контроль	-		30	
самостійна робота	56	42	104	74
форма семестрового контролю	іспит		іспит	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою курсу «Радіожурналістика з практикумом» є ознайомлення студентів із специфікою радіожурналістики; історією виникнення і розвитком радіомовлення; освоїти особливості програмування радіо; вивчити жанри радіомовлення; познайомити з творчим процесом створення передач, з системою управління радіокомпанією; визначити проблеми сучасної радіожурналістики.

Завдання курсу – студенти мають оволодіти правилами озвучення текстів для радіоефіру, навичками мовної і психологічної підготовки до ефіру; навчитися створювати передачі власної концепції і розробки; дізнатися про специфіку роботи в різних жанрах радіомовлення. Особлива увага приділяється технічній і лінгвістичній підготовці. Студентам надаються необхідні навчальні знання про сучасну техніку радіомовлення. Студенти мають ознайомитися з технічним обладнанням на базі Центру ефірного й цифрового радіомовлення, освоїти комп'ютерний монтаж, зведення запису, звукову реалізацію передачі в записі й у прямому ефірі. Передбачається вивчення основних питань радіомовлення: його функції, структура, організація, специфіка, різновиди жанрів, форми мовлення, методи і прийоми підготовки передач.

Для оптимізації знань студентам рекомендується отримані на лекціях знання закріплювати практичною роботою. Особливе значення має робота при створенні навчальних інформаційних матеріалів, інтерв'ю, репортажів.

Формами поточного контролю є домашні завдання для самостійної роботи, які розглядаються, прослуховуються й обговорюються в групі.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

У результаті вивчення курсу *«Радіожурналістика з практикумом»*

студент знатиме :

- історію розвитку і становлення радіомовлення в Україні;
- жанри і форми радіомовлення;
- продуктивні моделі створення радіоматеріалів різних жанрів;
- основи техніки запису і монтування різних передач;
- особливості озвучення радіоматеріалів;
- специфіку використання виражальних засобів на радіо;
- прийоми привернення уваги радіослухачів.

Студент умітиме:

- складати сценарний план передачі;
- розробляти концепцію програм;
- правильно озвучувати матеріал для радіопередачі (дикція, чітка, правильна вимова);
- працювати у прямому ефірі;
- змістовно проводити інтерв'ю;
- з урахуванням всіх критерій і правил створювати матеріали різних жанрів для випуску в ефір радіопередач;
- працювати з технікою (диктофон, мікрофон, навушники).

Компетентності, яких набувають студенти, згідно із освітньо-професійною (**ФК2** - Здатність знаходитись у контексті подій, **ФК3** - Здатність до планування медіапроцесу, **ФК4** - Здатність оперативно збирати інформацію, **ФК5** - Здатність до виокремлення новини (факту), **ФК6** - Здатність подавати інформацію у відповідній журналістській формі, **ФК8**- Здатність працювати у команді).

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторні					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль I. Загальна характеристика радіомовлення в Україні							
Тема 1. Вступ. Предмет, мета й завдання навчальної дисципліни. Організація практичних занять	2	2					
Тема 2. Сучасний радіопростір в Україні	2	2					
Тема 3. Формати радіомовлення	2	2					
Тема 4. Історія українського і зарубіжного радіо	6			2			4
Тема 5. Аналіз роботи сучасних українських радіостанцій	6			2			4
Тема 6. Аналіз сітки віщання радіостанцій розмовних форматів. Робота над сіткою віщання студентської радіостанції. The Broadcast Clock Creator	6			2			4
Модульний контроль	2						
Разом	26	6		6			12
Змістовий модуль II. Специфіка мовлення в сучасному радіопросторі							
Тема 7. Виразальні засоби радіомовлення	2	2					
Тема 8. Норми мовлення та типові приклади їх порушення	2	2					
Тема 9. Технічні виразальні засоби	2	2					
Тема 10. Правила роботи ведучого лінійного ефіру.	2	2					
Тема 11. Розвиток мовленнєвого апарату. Гімнастика-розминка	6			2			4

Тема 12. Аналіз текстів на відповідність нормам радіомовлення	6			2			4
Тема 13. Аналіз текстів на відповідність нормам сучасної української літературної мови	6			2			4
Тема 14. Робота над текстом й технічним оформленням радіонарису	6			2			4
Модульний контроль	2						
Разом	34	8		8			16
Змістовий модуль III. Виклад новин на радіо							
Тема 15. Жанри радіожурналістики. Поняття про інформаційні жанри: радіоповідомлення, радіорепортаж, радіоінтерв'ю, радіоогляд	2	2					
Тема 16. Методи збору, відбору й обробки інформації	2	2					
Тема 17. Основні технологічні принципи викладу новин	2	2					
Тема 18. Дотримання журналістських стандартів у випусках новин на радіо	6			2			4
Тема 19. Аналіз структури блоку новин радіостанцій різних форматів	6			2			4
Тема 20. Збір й обробка інформації для новинного радіоповідомлення	6			2			4
Тема 21. Робота над текстом інформаційного повідомлення	6			2			4
Модульний контроль	2						
Разом	32	6		8			16
Модуль IV. Інформаційні радіожанри							
Тема 22. Використання синхронів в інформаційних радіоповідомленнях	2	2					
Тема 23. Різновиди радіорепортажів у сучасному інформаційному просторі	2	2					
Тема 24. Технологія підготовки радіорепортажу	2	2					
Тема 25. Інформаційний радіоогляд	2	2					
Тема 26. Аналітична робота зі зразками сучасних радіорепортажів	6			2			4

Тема 27. Тренувальний кейс: транслюємо радіорепортаж	6			2			4
Тема 28. Збір й обробка інформації для інформаційного радіоогляду	6			2			4
Модульний контроль	2						
Разом	28	8		6			12
Модуль V. Аналітичні жанри радіожурналістики							
Тема 29. Загальна характеристика аналітичних радіожанрів	2	2					
Тема 30. Інформаційно-аналітичний радіоогляд преси, інтернет-видань	2	2					
Тема 31. Вимоги до підготовки радіокоментаря	2	2					
Тема 32. Аналітична робота зі зразками радіооглядів преси, інтернет-видань, радіокоментарів	6			2			4
Тема 33. Збір та обробка інформації для підготовки радіоогляду преси, інтернет-видання, радіокоментаря	6			2			4
Тема 34. Запис і монтаж радіоогляду преси, інтернет-видання, радіокоментаря	6			2			4
Модульний контроль	2						
Разом	26	6		6			12
Модуль VI. Розважальні програми на радіо							
Тема 35. Інфотейнмент як спосіб подачі інформаційного матеріалу на радіо	2	2					
Тема 36. Види розважальних програм в сучасному українському радіопросторі	2	2					
Тема 37. Технологія підготовки й проведення ранкового радіошоу	2	2					
Тема 38. Інтерактивність як засіб збільшення цільової аудиторії радіо	2	2					
Тема 39. Аналітична робота із зразками розважальних програм	6			2			4
Тема 40. Специфіка роботи ведучого	6			2			4

розважальної програми. Робота в парі й у групі ведучих. Сторітелінг на радіо							
Тема 41. Підготовка сценарію розважально-пізнавальної програми для молоді. Робота над розважально-пізнавальною програмою для молоді в радіостудії	6			2			4
Модульний контроль	2						
Разом	28	8		6			12
Модуль VII. Авторська радіопередача (робота над проектом)							
Тема 42. Функціональні особливості й структурування авторських програм	2	2					
Тема 43. Авторські програми в сучасному українському медіапросторі	2	2					
Тема 44. Основні методи вивчення радіоаудиторії	2	2					
Тема 45. Специфіка підготовки інформаційного кейсу авторської радіопрограми	2	2					
Тема 46. Організація роботи групи з підготовки радіопередачі. Генерування ідеї. Оформлення сценарної заявки з урахуванням специфіки радіоаудиторії	6			2			4
Тема 47. Підготовка тексту й оформлення монтажного плану АР	6			2			4
Тема 48. Начитка тексту авторської програми в аудиторії й студії. Робота над оформленням АР: музичний супровід, монтаж	8			2			6
Тема 49. Презентація запису авторської радіопрограми (одноосібно чи в групі)	6			2			4
Модульний контроль	2						
Разом	36	8		8			18
Семестровий контроль	30						
Разом за навчальним планом	240	50		48			98

4.2. Тематичний план для заочної форми навчання

Назви змістових модулів	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторні					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль I. Специфіка радіомовлення й жанри радіожурналістики. Інформаційні радіожанри. Новини							
Тема 1. Вступ. Предмет, мета й завдання навчальної дисципліни. Сучасний радіопростір в Україні. Формати радіомовлення	12	2					10
Тема 2. Виразальні засоби радіомовлення. Норми мовлення та типові приклади їх порушення	12	2					10
Тема 3. Жанри радіожурналістики. Поняття про інформаційні жанри. Основні технологічні принципи викладу новин	12	2					10
Тема 4. Різновиди радіорепортажів. Технологія підготовки радіорепортажу. Використання синхронів в інформаційних радіоповідомленнях	12	2					10
Тема 5. Аналіз сітки віщання радіостанцій розмовних форматів.	18			2			16
Тема 6. Аналіз текстів на відповідність нормам радіомовлення й нормам сучасної української літературної мови. Дотримання професійних стандартів	18			2			16
Тема 7. Аналіз структури блоку новин радіостанцій різних форматів. Збір й обробка інформації для новинного радіоповідомлення	18			2			16
Тема 8. Робота над текстом інформаційного повідомлення. Верстка блоку новин. Запис і монтаж	18			2			16

Модульний контроль							
Разом	120	8		8			104
Змістовий модуль II. Специфіка мовлення в сучасному радіопросторі							
Тема 9. Загальна характеристика аналітичних радіожанрів. Інформаційно-аналітичний радіоогляд преси, інтернет-видань	2	2					
Тема 10. Інфотейнмент як спосіб подачі інформаційного матеріалу на радіо. Види розважальних програм	2	2					
Тема 11. Технологія підготовки й проведення ранкового радіошоу. Інтерактивність як засіб залучення й утримання цільової аудиторії радіо	2	2					
Тема 12. Основні методи вивчення радіоаудиторії. Авторські програми в сучасному українському медіапросторі. Підготовка інформаційного кейсу програми	2	2					10
Тема 13. Робота над текстом й технічним оформленням радіонарису	6			2			16
Тема 14. Робота над текстом, запис і монтаж радіоогляду преси, інтернет-видання, радіокоментаря.	6			2			16
Тема 15. Підготовка сценарію розважально-пізнавальної програми для молоді.	6			2			16
Тема 16. Запис розважально-пізнавальної програми для молоді в Центрі ефірного й цифрового радіомовлення	6			2			16
Модульний контроль							
Разом	120	8		8			74
Семестровий контроль	30						
Разом за навчальним планом	240	16		16			178

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль I

Загальна характеристика радіомовлення в Україні

Лекція 1. *Вступ. Предмет, мета й завдання навчальної дисципліни. Організація практичних занять. (2 год.)*

Предмет, мета й завдання навчальної дисципліни. Організація практичних занять. Оформлення сценарного замовлення, монтажного плану. Правила поведінки в навчальній студії.

Література: 2, 5–7, 11, 13, 15, 19, 23, 26, 28, 29.

Лекція 2. *Сучасний радіопростір в Україні. (2 год.)*

Класифікація радіостанцій за формою власності. Формування суспільного радіомовлення в Україні. Типи радіостанцій за: способом поширення радіосигналу та діапазоном мовлення; типом мовлення; способом трансляції програмного продукту; територіальним мовленням.

Література: 2, 7, 9–13, 22, 28, 31.

Лекція 3. *Формати радіомовлення. (2 год.)*

Розмовні формати. Контент радіостанцій розмовного формату (інформаційні, інформаційно-аналітичні, інформаційно-публіцистичні, культурно-просвітницькі, пізнавально-розважальні, дитячі, спортивні програми; програми ігрового типу).

Музичні формати радіомовлення.

Література: 2, 7, 10–13, 20, 27, 28, 31.

Змістовий модуль II.

Специфіка мовлення в сучасному радіопросторі

Лекція 4. *Виразальні засоби радіомовлення. (2 год.)*

Особливості радіомовлення. Характеристика виразальних засобів на радіо та особливості їх використання: природні засоби; технічні засоби. Типи слухання радіо.

Література: 2, 12, 13, 31.

Лекція 5. *Норми мовлення та типові приклади їх порушення. (2 год.)*

Мовні норми: орфоепічні, лексичні, фразеологічні, морфологічні граматичні, синтаксичні. Загальна характеристика типових мовленнєвих помилок в практиці радіожурналіста.

Література: 2, 7, 10–13, 17, 18, 20, 31, 33.

Лекція 6. *Технічні виразальні засоби. (2 год.)*

Особливості монтажу радіопрограм. Програми, що можуть використовуватися для монтажу радіопрограм. Audacity: основні правила роботи в редакторі.

Література: 1, 2, 7, 10–13, 17, 20, 22, 31.

Лекція 7. Правила роботи ведучого лінійного ефіру. (2 год.)

Правила поведінки в студії й роботи з мікрофоном. Особливості роботи з іншим технічним оснащенням студії.

Зустріч і супровід гостя в студії.

Література: 2, 7, 10–13, 17, 18, 20, 31, 33.

Змістовий модуль III

Виклад новин на радіо

Лекція 8. Жанри радіожурналістики. Поняття про інформаційні жанри: радіоповідомлення, радіорепортаж, радіоінтерв'ю, радіоогляд (2 год.)

Становлення і розвиток системи жанрів радіожурналістики. Жанрова класифікація на радіо: інформаційно-подієві, аналітичні, документально-художні жанри. Їх зв'язок і взаємодія в радіопрограмі. Занепад деяких жанрів в сучасній радіожурналістиці.

Література: 2, 7, 10–13, 17, 18, 20, 31, 33.

Лекція 9. Методи збору, відбору й обробки інформації. (2 год)

Спостереження, вивчення документів і джерел, інтерв'ю (робота з людьми). Верифікація джерел. Верифікація інформації, отриманої з соціальних мереж. Цитування джерел в практиці радіожурналістики.

Література: 10–13, 17, 18.

Лекція 10. Основні технологічні принципи викладу новин. (2 год.)

Основні принципи верстки інформаційного випуску: принцип перевернутої піраміди, блочний принцип, географічний принцип. Джерела і відбір інформації. Оформлення випуску. Методи подання інформації. Екстрені і тематичні випуски. Сучасні проблеми радіоінформації.

Література: 10–13, 17, 18.

Модуль IV

Інформаційні радіожанри

Лекція 11. Використання синхронів в інформаційних радіоповідомленнях. (2 год.)

Поняття про синхрон. Види синхронів. Способи отримання синхронів.

Підготовка до запису, запис і монтаж синхрону. Правила використання синхронів у програмах різних типів.

Література: 2, 7, 10–13, 17, 18, 20, 31, 33.

Лекція 12. Різновиди радіорепортажів у сучасному інформаційному просторі. (2 год)

Основні жанрові особливості радіорепортажу: подієвість, оперативність, динамічність, активна роль автора, емоційність. Різновиди репортажу. Прийоми роботи радіорепортера з мікрофоном.

Література: 10–13, 17, 18.

Лекція 13. *Технологія підготовки радіорепортажу. (2 год.)*

Структурні елементи радіорепортажу (підводка, зв'язка, стенд-ап, кліп, архівний кліп, вокс-поп, актуальність, звукові ефекти, атмосфера, музика). Етапи підготовки радіорепортажу. Репортаж з місця подій.

Література: 10–13, 17, 18.

Лекція 14. *Інформаційний радіоогляд. (2 год.)*

Жанрові особливості радіоогляду. Різновиди радіоогляду. Методика проведення радіоогляду. критерії відбору фактичного матеріалу, вибудова композиції, вимоги до запису й монтажу

Література: 2, 7, 10–13, 17, 18, 20, 31, 33.

Модуль V

Аналітичні жанри радіожурналістики

Лекція 15. *Загальна характеристика аналітичних радіожанрів. (2 год.)*

Коментар. Місце і значення коментаря в радіопрограмі. Коментар, як розвиток інформаційного повідомлення. Коментар, як аналітичний жанр. Види коментаря. *Бесіда.* Специфіка радіобесіди, як одного з провідних жанрів радіопубліцистики. Основні вимоги до бесіди: розмовність, чіткість, діалогічність. Види бесід. Специфіка створення і проблематика *огляду, розслідування, рецензії, виступу на радіо.*

Література: 2, 7, 10–13, 17, 18, 20, 31, 33.

Лекція 16. *Інформаційно-аналітичний радіоогляд преси, інтернет-видань. (2 год.)*

Види радіооглядів (загальний, тематичний тощо). Методика підготовки радіооглядів різних типів.

Література: 2, 7, 10–13, 17, 18, 20, 31, 33.

Лекція 17. *Вимоги до підготовки радіокоментаря. (2 год.)*

Різновиди та модифікації радіокоментаря. Вимоги до його підготовки.

Література: 2, 7, 10–13, 17, 18, 20, 31, 33.

Модуль VI

Розважальні програми на радіо

Лекція 18. *Інфотейнмент як спосіб подачі інформаційного матеріалу на радіо. (2 год.)*

Інфотейнмент в досвіді світового медіаринку. Форми ескейпізму. Використання гри в радіомовленні. Використання інфотейнменту в радіоновинах. Інфотейнмент і радіореклама

Література: 2, 7, 10–13, 17, 18, 20, 31, 33.

Лекція 19. *Види розважальних програм в сучасному українському радіопросторі. (2 год.)*

Характеристика ігрових і авторських програм. Ігрові форми в молодіжному радіомовленні. Дитячі радіопрограми. Функції ді-джея в ефірі. Структура і функції авторських радіопрограм.

Література: 2, 7, 10–13, 17, 18, 20, 31, 33.

Лекція 20. *Технологія підготовки й проведення ранкового радіошоу. (2 год.)*

Розробка концепції. Підготовка сценарного замовлення. Пілотний випуск.

Література: 2, 7, 10–13, 17, 18, 20, 31, 33.

Лекція 21. *Інтерактивність як засіб збільшення цільової аудиторії радіо. (2 год.)*

Поняття про «інтерактивність». Досягнення інтерактивності. Інтерактивність як засіб збільшення цільової аудиторії радіо. Інтерактивні програми на сучасному радіо: особливості функціонування та проблеми втілення.

Література: 2, 7, 10–13, 17, 18, 20, 31, 33.

Модуль VII

Авторська радіопередача (робота над проектом)

Лекція 22. *Функціональні особливості й структурування авторських програм. (2 год.)*

Розробка концепції, композиції. Вивчення аудиторії, створення портрету радіослухача авторської програми.

Підготовка сценарного замовлення. Пілотний випуск.

Література: 2, 7, 10–13, 17, 18, 20, 31, 33.

Лекція 23. *Авторські програми в сучасному українському медіапросторі. (2 год.)*

Репрезентація інформаційних, інформаційно-аналітичних, інформаційно-публіцистичних, культурно-просвітницьких, пізнавально-розважальних, спеціалізованих, спортивних та ін. авторських програм в українському радіоефірі.

Література: 2, 7, 10–13, 17, 18, 20, 31, 33.

Лекція 24. *Основні методи вивчення радіоаудиторії. (2 год.)*

Формат радіостанції як фактор формування цільової аудиторії. Форми і методи вивчення радіоаудиторії. Методи формування цільової аудиторії. Збереження цільової аудиторії. Рейтинги передачі.

Література: 2, 7, 10–13, 17, 18, 20, 31, 33.

Лекція 25. *Специфіка підготовки інформаційного кейсу авторської радіопрограми. (2 год.)*

Правила оформлення інформаційного кейсу авторської радіопрограми.

Література: 2, 7, 10–13, 17, 18, 20, 31, 33.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кіл-ть балів за одиницю	М 1		М2		М3		М4		М5		М6		М7	
		кіл-ть одиниць	Макс. кіл-ть балів	Кіл-ть одиниць	Макс. кіл-ть балів	Кіл-ть одиниць	Макс. кіл-ть балів	Кіл-ть одиниць	Макс. кіл-ть балів	Кіл-ть одиниць	Макс. кіл-ть балів	Кіл-ть одиниць	Макс. кіл-ть балів	Кіл-ть одиниць	Макс. кіл-ть балів
Відвідування лекцій	1	3	3	4	4	3	3	4	4	3	3	4	4	4	4
Відвідування практичних занять	1	3	3	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3	4	4
Робота на практичному занятті	10	3	30	4	40	4	40	3	30	3	30	3	30	4	40
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	4	20	4	20	3	15	3	15	3	15	4	20
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом:			76		93		92		77		76		77		93
Макс. кіл-ть балів	584														
Розрахунок коефіцієнта	584:60=9,7														

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Змістовий модуль I.

Робота радіожурналіста в умовах лінійного ефіру

Тема 1. Історія українського і зарубіжного радіо (4 год.).

Опрацювання літератури, підготовка до практичного заняття, робота в соцмережі Фейсбук

Тема 2. Аналіз роботи сучасних українських радіостанцій (4 год.).

Опрацювання літератури, підготовка до практичного заняття, робота в соцмережі Фейсбук

Тема 3. Аналіз сітки віщання радіостанцій розмовних форматів. Робота над сіткою віщання студентської радіостанції. The Broadcast Clock Creator (4 год.). Завантаження й налаштування роботи програми The Broadcast Clock Creator. Розробка програмного колеса для добового ефіру для Студентського радіо, підготовка до МК №1

Змістовий модуль II

Підготовка й проведення радіопрограм

Тема 4. Розвиток мовленнєвого апарату. Гімнастика-розминка (4 год.).

Вивчення вправ комплексної розминки, скоромовок. Тренування мовлення

Тема 5. Аналіз текстів на відповідність нормам радіомовлення (4 год.).

Опрацювання літератури, підготовка матеріалів практичного

Тема 6. Аналіз текстів на відповідність нормам сучасної української літературної мови (4 год.). Опрацювання літератури, підготовка матеріалів практичного

Тема 7. Робота над текстом й технічним оформленням радіонарису (4 год.). Опрацювання літератури, робота на сценарієм, верстка матеріалу, озвучення матеріалу в радіостудії, робота в соцмережі Фейсбук, підготовка до МК №2

Змістовий модуль III

Виклад новин на радіо

Тема 8. Дотримання журналістських стандартів у випусках новин на радіо (4 год.). Опрацювання літератури, моніторинг інформаційного простору

Тема 9. Аналіз структури блоку новин радіостанцій різних форматів (4 год.). Опрацювання літератури, моніторинг інформаційного простору

Тема 10. Збір й обробка інформації для новинного радіоповідомлення (4 год.). Опрацювання літератури, озвучення матеріалу в радіостудії, монтаж

Тема 11. Робота над текстом інформаційного повідомлення (4 год.). Опрацювання літератури, озвучення матеріалу в радіостудії, монтаж

Змістовий модуль IV

Інформаційні радіожанри

Тема 12. Аналітична робота зі зразками сучасних радіорепортажів (4 год.).

год.). Опрацювання літератури

Тема 13. Тренувальний кейс: транслюємо радіорепортаж (4 год.). Озвучення матеріалу в радіостудії, верстка й монтаж

Тема 14. Збір й обробка інформації для інформаційного радіоогляду (4 год.). Опрацювання літератури, озвучення матеріалу в радіостудії, верстка, модульна контрольна робота

Модуль V

Аналітичні жанри радіожурналістики

Тема 15. Аналітична робота зі зразками радіооглядів преси, інтернет-видань, радіокоментарів (4 год.) Опрацювання літератури, робота на сценарієм.

Тема 16. Збір та обробка інформації для підготовки радіоогляду преси, інтернет-видання, радіокоментаря (4 год.). Опрацювання літератури, робота на сценарієм, верстка матеріалу, озвучення матеріалу в радіостудії

Тема 17. Запис і монтаж радіоогляду преси, інтернет-видання, радіокоментаря (4 год.). Озвучення матеріалу в радіостудії, монтаж

Модуль VI

Розважальні програми на радіо

Тема 18. Аналітична робота із зразками розважальних програм (4 год.). Опрацювання літератури, моніторинг інформаційного простору

Тема 19. Специфіка роботи ведучого розважальної програми. Робота в парі й у групі ведучих. Сторітелінг на радіо (4 год.). Робота в студії, підготовка до практичного заняття, написання підводок

Тема 20. Підготовка сценарію розважально-пізнавальної програми для молоді . Робота над розважально-пізнавальною програмою для молоді в радіостудії (4 год.). Підготовка матеріалу, опрацювання тексту сценарію розважально-пізнавальної програми для молоді, начитка тексту

Модуль VII

Авторська радіопередача (робота над проектом)

Тема 21. Організація роботи групи з підготовки радіопередачі. Генерування ідеї. Оформлення сценарної заявки з урахуванням специфіки радіоаудиторії (4 год.). Опрацювання літератури, робота над оформлення сценарної заявки

Тема 22. Підготовка тексту й оформлення монтажного плану АР (4 год.). Опрацювання тексту авторської радіопередачі, оформлення монтажного плану

Тема 23. Начитка тексту авторської програми в аудиторії й студії. Робота над оформленням АР: музичний супровід, монтаж (6 год.). Робота над монтажним планом радіопрограми. Тренувальна начитка тексту, робота в студії

Тема 24. Презентація запису авторської радіопрограми (одноосібно чи в групі) (4 год.). Підготовка до презентації проекту авторської програми

6.3. Форма проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Контрольна модульна робота включає:

1. 25 тестових завдань;

Критерії оцінювання:

1. Тестові завдання: за кожну правильну відповідь - 1 б.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Підсумкове оцінювання знань студентів відбувається у формі підготовки й презентації пілотного проекту авторської радіопрограми, що має продемонструвати здобуті студентами теоретичні знання, а також практичні уміння й навички: процесу підготовки й оформлення сценарного замовлення й монтажного плану радіопередачі; моделювання інформаційних пріоритетів цільової аудиторії; методики підготовки й проведення радіоінтерв'ю; озвучення журналістського матеріалу радіопередачі відповідно до норм сучасної української літературної мови та вимог до радійних текстів; вибору новин з інформаційного потоку, редагування їх відповідно до формату радіостанції й професійних журналістських стандартів; верстки випусків новин; написання журналістських текстів різних жанрів для випуску в ефір радіопередач; основ монтажу аудіоматеріалу; роботи з технікою (диктофон, мікрофон, навушники) тощо.

Критерії оцінювання завдання для семестрового контролю з радіожурналістики з практикумом:

- Захист проекту авторської радіопрограми (виступ): **5 балів**
- Оформлення документації (сценарне замовлення, монтажний план пілотної програми, тематичний план передач на місяць): **10 балів**
- Відповідність радіопередачі нормам української літературної мови (орфоепічні, лексичні, граматичні тощо) й вимогам до радійних текстів: **10 балів**
- Відповідність технічним нормам до редагування й монтажу радіопередачі, наявність елементів брендування, а також своєчасне розміщення на ресурсі <https://www.mixcloud.com/> (для ознайомлення екзаменаторами не пізніше **14** днів до екзамену): **15 балів**

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Роль і місце радіомовлення в сучасному суспільстві.
2. Історія українського радіомовлення
3. Виразальні засоби радіожурналістики.
4. Загальна характеристика жанрів радіожурналістики
5. Технологія підготовки радіопередач.
6. Формати радіомовлення.
7. Загальна характеристика інформаційних жанрів радіожурналістики.
8. Специфіка підготовки й подачі оперативних новин на радіо.
9. Види випусків новин (загальні, тематичні, спеціальні, екстрені) й особливості їх підготовки.
10. Поняття про факт та критерії відбору фактів для випуску новин.
11. Специфіка підготовки й подачі хронікального й розгорнутого інформаційного радіоповідомлення.
12. Вибір та перевірка джерел інформації для випуску новин на радіо.
13. Специфіка підготовки й подачі радіоогляду.
14. Специфіка підготовки й подачі інформаційного радіоінтерв'ю.
15. Види радіоінтерв'ю.
16. Правила підготовки питань радіоінтерв'ю.
17. Правила підготовки матеріалу для Vox pop, вимоги до монтажу.
18. Види інформаційного радіорепортажу (протокольний, подієвий, проблемний, пізнавальний) та критерії їх вибору.
19. Специфіка підготовки й подачі інформаційного радіорепортажу.
20. Специфіка підготовки й подачі радіозвіту.
21. Специфіка підготовки й подачі інформаційної радіокореспонденції.
22. Загальна характеристика аналітичних жанрів радіомовлення.
23. Специфіка підготовки й подачі аналітичного радіоінтерв'ю.
24. Функції журналіста в радіобесіді.
25. Специфіка підготовки й подачі радіокоментаря.
26. Специфіка підготовки й проведення радіодискусії.
27. Загальна характеристика документально-художніх жанрів радіомовлення.
28. Специфіка підготовки й подачі радіонарису.
29. Специфіка підготовки й подачі радіозамальовки.
30. Специфіка підготовки й подачі радіокомпозиції.
31. Поняття про радіодраму й радіофільм.
32. Характеристика радіоаудиторії.
33. Майстерність радіожурналіста.
34. Культура мови як складова частина дикторської майстерності.
35. Лінгвістичні вимоги до радіотексту. Підготовка матеріалу до озвучення.
36. Типи і види радіопрограм.
37. Правила роботи з мікрофоном, диктофоном, програмами автоматизації радіоєфіру.

38. Комплекси вправ для тренування органів мовленнєвого апарату, дихання.
39. Комплекси вправ для формування правильної артикуляції, дикції.
40. Програмний директор та його професійні обов'язки.
41. Основні одиниці виміру ефірного простору.
42. Програмне колесо (клок): правила укладання.
43. Поняття про ранкове шоу та його функції в ефірі. Портрет слухача ранкового ефіру.
44. Формування й особливості реалізації концепції ранкового шоу. Образ ведучих ранкового шоу та способи взаємодії з аудиторією.
45. Поняття про вечірнє шоу та його функції в ефірі. Портрет слухача вечірнього ефіру.
46. Формування й особливості реалізації концепції вечірнього шоу. Образ ведучих вечірнього шоу та способи взаємодії з аудиторією.
47. Способи взаємодії з аудиторією під час проведення talk-show
48. Створення концепції авторської програми: назва, хронометраж, періодичність, цільова аудиторія, жанр, форма проведення.
49. Робота над іміджем ведучого авторської програми. Визначення структури проекту авторської програми.
50. Види джінглів та лайнерів, особливості їх створення. Відбивки, беди.
51. Специфіка сторітелінгу на радіо: функції, форми, прийоми використання.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
відмінно	100-90
дуже добре	82-89
добре	75-81
задовільно	69-74
достатньо	60-68
незадовільно	0-59

7. Навчально-методична картка дисципліни

Разом: 240 год., з них:

У 5-му семестрі: 28 годин – лекції, 28 годин – практичні заняття, 8 годин – модульні контрольні роботи, 56 годин – самостійна робота;

у 6-му семестрі: 22 години – лекції, 20 годин – практичні заняття, 6 годин – модульні контрольні роботи, 42 години – самостійна робота, 30 годин – семестровий контроль.

Тиждень	I	II	III	VI	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II				Змістовий модуль III			
Назва модуля	Загальна характеристика радіомовлення в Україні			Специфіка мовлення в сучасному радіопросторі				Виклад новин на радіо			
Кількість балів за модуль	76 балів			93 бали				92 бали			
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Дати											
Теми лекцій	<i>Вступ. Предмет, мета й завдання навчальної дисципліни. Організація практичних занять</i>	<i>Сучасний радіопростір в Україні - I б.</i>	<i>Формати радіомовлення - I б.</i>	<i>Виразжальні засоби радіомовлення - I б.</i>	<i>Норми мовлення та типові приклади їх порушення - I б.</i>	<i>Технічні виразжальні засоби - I б.</i>	<i>Правила роботи ведучого лінійного ефіру - I б.</i>	<i>Жанри радіожурналістики. Поняття про інформаційні жанри: радіоповідомлення, радіорепортаж, радіоінтерв'ю, радіоогляд - I б.</i>	<i>Методи збору, відбору й обробки інформації - I б.</i>	<i>Основні технологічні принципи викладу новин - I б.</i>	
Піз	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Дати											
Теми практичних занять	<i>Історія українського і зарубіжного радіо. - II б.</i>	<i>Аналіз роботи сучасних українських радіостанцій - II б.</i>	<i>Аналіз сітки віщання радіостанцій розмовних форматів. Робота над сіткою віщання студентської радіостанції. The Broadcast Clock</i>	<i>Розвиток мовленнєвого апарату. Гімнастика-розминка. - II б.</i>	<i>Аналіз текстів на відповідність нормам радіомовлення - II б.</i>	<i>Аналіз текстів на відповідність нормам сучасної української - II б.</i>	<i>Робота над текстом і технічним оформленням радіонарису - II б.</i>	<i>Дотримання журналістських стандартів у випусках новин на радіо - II б.</i>	<i>Аналіз структури блоку новин радіостанцій різних форматів - II б.</i>	<i>Збір й обробка інформації для новинного радіоповідомлення. - II б.</i>	<i>Робота над текстом інформаційного повідомлення. - II б.</i>
Самостійна робота	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)			Модульна контрольна робота 2 (25 балів)				Модульна контрольна робота 3 (25 балів)			

Тиждень	XII	XIII	XIV	XV	XVI	XVII	XVIII	XIX	XX	XXI	XXII
Модулі	Змістовий модуль IV				Змістовий модуль V			Змістовий модуль VI			
Назва модуля	Інформаційні радіожанри				Аналітичні жанри радіожурналістики			Розважальні програми на радіо			
Кількість балів за модуль	77 балів				76 балів			77 балів			
Лекції	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Дати											
Теми лекцій	Використання синхронів в інформаційних	Різновиди радіорепортажів у сучасному інформаційному просторі - I б.	Технологія підготовки радіорепортажу - I б.	Інформаційний радіоогляд - I б.	Засадна характеристика аналітичних радіожанрів - I б.	Інформаційно-аналітичний радіоогляд преси, інтернет-видань - I б.	Вимоги до підготовки радіокоментаря - I б.	Інфотеймінг як спосіб подачі інформаційного матеріалу на радіо, радіоогляд - I б.	Види розважальних програм в сучасному українському радіопросторі - I б.	Технологія підготовки й проведення ранкового радіошоу - I б.	T Інтерактивність як засіб збільшення цільової аудиторії радіо - I б.
Пз	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
Дати											
Теми практичних занять	Аналітична робота зі зразками сучасних радіорепортажів. - II б.	Тренувальний кейс: транслюємо радіорепортаж - II б.	Збір й обробка інформації для інформаційного радіоогляду. - II б.	Аналітична робота зі зразками радіооглядів преси, інтернет-видань, радіокоментарів. - II б.	Збір та обробка інформації для підготовки радіоогляду преси, інтернет-видання, радіокоментаря - II б.	Запис і монтаж радіоогляду преси, інтернет-видання, радіокоментаря - II б.	Аналітична робота із зразками розважальних програм - II б.	Специфіка роботи ведучого розважальної програми. Робота в парі й у групі ведучих. Сторітелінг на радіо - II б.	Підготовка сценарію розважально-пізнавальної програми для молоді. Робота над розважально-пізнавальною програмою для молоді в радіостудії. - II б.		
Самостійна робота	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)				Модульна контрольна робота 2 (25 балів)			Модульна контрольна робота 3 (25 балів)			
Тиждень	XXIII			XXIV			XXV		XXVI		
Модулі	Змістовий модуль VII										
Назва модуля	Авторська радіопередача (робота над проектом)										
Кількість балів за модуль	93 бали										
Лекції	22	23	24	25							
Дати											

Теми лекцій	Функціональні особливості й структурування авторських програм - 1 б.	Авторські програми в сучасному українському медіапросторі - 1 б.	Основні методи вивчення радіоаудиторії - 1 б.	Специфіка підготовки інформаційного кейсу авторської радіопрограми – 1 б.
Пз	21	22	23	24
Дати				
Теми практичних занять	Організація роботи групи з підготовки радіопередачі. Генерування ідей. Оформлення сценарної заявки з урахуванням специфіки радіоаудиторії. – 11 б.	Підготовка тексту й оформлення монтажного плану АР – 11 б. Презентація запису авторської радіопрограми (одноосібно чи в групі) – 11 б.	Написка тексту авторської програми в аудиторії й студії. Робота над оформленням АР: музичний супровід, монтаж – 11 б.	Презентація запису авторської радіопрограми (одноосібно чи в групі) – 11 б.
Самостійна робота	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)			
Підсумковий контроль	ЕКЗАМЕН			

8. Рекомендовані джерела

Основна:

1. Гоян О. Я. Основи радіожурналістики і радіоменеджменту: Підручник / О.Я. Гоян. – К., 2004.
2. Лизанчук В. В. Основи радіожурналістики: Підручник / В.В. Лизанчук — К.: Знання, 2006. — 628 с.

Додаткова:

3. Valerie Geller's Creating Powerful Radio. – Режим доступа: [Http://www.BeyondPowerfulRadio.com](http://www.BeyondPowerfulRadio.com)
4. Айрапетян А.Б. Функции монтажа на радио // Вестник Адыгейского государственного университета. Серия 2: Филология и искусствоведение. - №3. – 2008. – Режим доступа: http://www.adygnet.ru/nauchnaya_rabota/period
5. Андроников И. Слово написанное и сказанное. Я хочу рассказать вам / И. Андроников. – М.: Юность, 1965. – 142 с.
6. Бабчук Е. Прямий ефір: з чого все починалось... Аналіз сучасного стану прямоєфірних передач / Емма Бабчук // Ведучий у практиці сучасного радіомовлення : зб. навч.-метод. матеріалів. – К., 2006. – С. 9 – 19.
7. Багдикян Б. Монополия средств информации. – М., 1997.
8. Багиров Э. Г., Ружников В. Н. Основы радиожурналистики / Э.Г. Багиров, В.Н. Ружников. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1984. – 324 с.
9. Балушок В. на сторожі нації – власні комунікації / В. Балушок // Україна молода. – 2005. – 25 трав.
10. Бараневич Ю. Жанры радиовещания / Ю. Бараневич. – Київ; Одеса, 1978.
11. Бережкова С. Б. «Железный занавес» был звукопроницаем (к 40-летию русской службы радио «Свобода») // Вестник Московского университета. Сер.10. Журналистика. – 1993. – № 2. – С. 52–62.
12. Благовірна Н. Структурно-формувальні елементи мовлення ЧМ (FM)-радіостанцій м. Луцька / Н. Благовірна // Теле- та радіожурналістика. – 2011. – Вип.10. – С. 142 – 147.
13. Бойд Е. Телерадіожурналістика: техніка новин: фрагменти з посіб. // Телекритика / Пер. В. Коваленка. – 5-те вид. – Лондон, 2000. – <http://telekritika.kiev.ua/articles/127/0/163/>
14. Борщевський С. Війна проти України. Другий фронт: гуманітарний / С. Борщевський // Слово Просвіти. – 2016. – 20 – 25 жовт.
15. Браун Д. Р., Файерстоун Ч. М., Міцкевич Е. Теле/радіо новини та меншини. – К., 1996.
16. Буданцев Ю. П. Что говорит рейтинг? / Ю. П. Буданцев // Телевидение и радиовещание. – 1990. – № 3.
17. Владимиров В. Комерційна журналістика як галузь інформаційного

- бізнесу / В. Владимиров. – Луганськ, ВУ Луганського ун-ту, 1998. – 204 с.
18. Гаспарян В. В. Работа радиожурналиста. Технология творчества / В. В. Гаспарян. – М.: Прогресс, 2000. – 204 с.
19. Головенко І. Виразальні засоби в інформаційних, аналітичних і художньо-публіцистичних радіожанрах / І. Головенко // Теле- та радіожурналістика. – 2016. – Вип. 15. – С. 135 – 141.
20. Голуб О. П. Медіакомпас: путівник професійного журналіста. Практичний посібник / Інститут масової інформації. — Київ: ТОВ “Софія-А”, 2016. — 184 с.
21. Гоян О. Я. Інформаційно-музичне радіомовлення для молоді (з досвіду українського радіо) // Журналістика. Преса. Телебачення. Радіо. – 1991. – Вип. 23. – С. 30-40.
22. Гоян О. Я. Основи радіожурналістики і радіоменеджменту : підруч. / Гоян О. П. – К.: Веселка, 2004. – 208с.
23. Гоян О. Я. Радіоформати на українському аудіоринку: специфіка вибору / О. Я. Гоян // Українська журналістика – 99. – К., 1999.
24. Губин Д. Губин Оп AIR: Внутренняя кухня радио и телевидения / Д.Губин. – М.: Альпина Паблицер, 2016
25. Гуревич П. С., Ружников В. Н. Советское радиовещание: страницы истории. – М., 1976.
26. Дворянин П. Звукова атмосфера в радіотворчості / П. Дворянин // Теле- та радіожурналістика. – 2009. – Вип.8. – С. 131 – 135.
27. Дзюбенка І., Качмар В. Якісне слово – те, що йде від серця / І. Дзюбенко, В. Качмар // Журналіст України. – 2012. – №11. – С. 41 – 42.
28. Дмитриев Л. А. Искусство информации : Учебник для самообразования и заочного обучения тележурналистике / Л. А. Дмитриев: В 2 ч. – М.: МГУ 1996.
29. Добчинский М. Городское радиовещание / Михаил Добчинский. – М.: МГУ, 2010. – 176 с.
30. Дридзе Т. М. Текстовая деятельность в структуре социальной коммуникации: Пробл. Семиосоциопсихологии / Т. М. Дридзе. - М.: Наука, 2009. – 96 с.
31. Єгоров О. Що сталося з українським радіомовлення / Єгоров Олександр // Говорить і показує Україна. – 2003. – № 2.
32. Зенгер П. Стандарт DRM: особенности, возможности, преимущества / П. Зенгер // Broadcasting. Телевидение и радиовещание. – 2006. – № 5.
33. Іванов В. Теоретико-методологічні основи вивчення змісту масової комунікації. – К., 1996.
34. Іванов В., Мелешенко О. Комп’ютерні технології в засобах масової комунікації: сучасне та майбутнє / В. Ф. Іванов, О. К. Мелешенко. – К.: РВУ „Київський ун-т”, 1999. – 173 с.
35. Іщенко Н. Журналістика в час Трампа. Які висновки українські ЗМІ мають зробити після виборів у США / Н. Іщенко // День. – 2016. – 11 – 12 листопад.

36. Кагарлинський М. Добротворча енергетика радіо слова / М. Кагарлинський // Літературна Україна. – 1997. – 13 лют.
37. Каменский В. Будущее коммерческого радиовещания (часть вторая) // Телерадіокур'єр. – 1998. – № 4.
38. Каменский В. Шесть важных составляющих успешной радиостанции / В. Каменский // Телерадіокур'єр. – 2003. – № 3.
39. Карпенко В. Журналістика: основи професіональної комунікації / В. Карпенко. – К., 2002.
40. Каспрук В. FM-деукраїнізація України: що далі? / В. Каспрук // День. – 2009. – 2 жовт.
41. Качкан В.А., Лизанчук В.В. Особенности подготовки материалов для радио и телебачення : навч. посібник / В. А. Качкан, В. В. Лизанчук. – Львів : Ред.-вид. група ун-ту, 1987. – 68 с.
42. Кожевников С. Мы работаем в жанре массовой культуры // Broadcasting. – 2001. – № 2.
43. Комаров С. Радиовещательные технологии. Где взять деньги? // <http://www.radiostation.ru/sitemap.html>.
44. Крупський І. Інформаційний простір України: нові реалії, старі проблеми / І. Крупський // Теле- та радіожурналістика. – 2011. – Вип.10. – С. 89 – 95.
45. Кузнецова О. Основи масової комунікації. – Львів, 1996.
46. Куйбіда В., Розпутенко І. Гуманітарне роззброєння? Інформаційний простір як об'єкт зовнішньої і внутрішньої політико-ідеологічної агресії проти України / В. Куйбіда, І. Розпутенко // Слово Просвіти. – 2016. – 25 лют. – 2 берез.
47. Лизанчук В. В., Кузнецова О.Д. Методи збирання і фіксації інформації в журналістиці : навч. посібник / В. В. Лизанчук, О.Д.Кузнецова. – К. : НМК ВО при Міносвіти УРСР. – 1991. – 96 с.
48. Лизанчук В. Журналісти: зрячі очі суспільства чи полонені джинсою? / В. Лизанчук // Журналіст України. – 2012. – №11. – С. 42 – 44.
49. Лизанчук В. Засоби масової інформації у контексті формування української історичної пам'яті / В. Лизанчук // Журналіст України. – 2008. – №8. – С. 23 – 33.
50. Любимов Б. И. Великобритания и глобализация мирового теле- и радиовещания // Вестник Московского университета. Сер. 10. Журналистика. – 1999. – № 5, 6.
51. Любосветов Д. И. Акустическая ЕФ природа радиовещания // Вестник Московского университета. Сер.10. Журналистика. – 1997. – № 3. – С. 37–47.
52. Любосветов Д. И. Радиовещание и аудитория: некоторые особенности взаимодействия // Вестник Московского университета. Сер. 10. Журналистика. – 1999. – № 3. – С. 3–16.
53. Любченко Ю. В. Виразальна система радіожурналістики : монографія / Ю. В. Любченко. – Запоріжжя : АА Тандем, 2016. – 192 с.

54. Ляшенко Б. Радио без тайн. – М., 1991.
55. Маевич Н. Как мы научили американцев радио акционировать / Н. Маевич // Журналист. – 2002. – № 2.
56. Маєвська Н. П. Експеримент триває... / Н. П. Маєвська // Деякі аспекти роботи і творчі проблеми ведучих радіопрограм: Збір. матеріалів наук.-практ. семінару з теорії та практики персоніфікованого радіомовлення. – К., 2001. – С. 27 – 33.
57. Маккой К. Вещание без помех / К. Маккой. – М.: Мир, 2000. – 98 с.
58. Малетич Т. Авторське «Я» в радіоматеріалах / Т. Малетич // Теле- та радіожурналістика. – 2011. – Вип.10. – С. 96 – 112.
59. Маловічко О. Порівняльна характеристика диктора і ведучого радіопроеграми / О. Маловічко // Журналіст України. – 2002. – № 2.
60. Миронченко В. Я. Основи інформаційного радіомовлення : підручник / В. Я. Миронченко. – К. : ІЗМН, 1996. – 440 с.
61. Мірошниченко П. В. Звуковий образ радіомовлення як медіаефект / В. П. Мірошниченко // наукові записки Інституту журналістики, 2013. – Т. 53. – С. 250 – 253.
62. Мірошниченко П. В. Комунікативна ефективність звукового образу радіопроеграми (фокус-групове дослідження) / П. В. Мірошниченко // Наукові записки Інституту журналістики, 2013. – Т. 53. – С. 245 – 248.
63. Набруско В. суспільне мовлення як виклики інформаційної доби / В. Набруско // Теле- та радіожурналістика. – 2015. – Вип.14. – С. 69 – 76.
64. Нагорняк М. Інформаційне мовлення Національної радіокомпанії України : монографія / М. Нагорняк. – К. : Видавництво ЛВК, 2008. – 132 с.
65. Нагорняк М. Нова ера в розитку українського радіо / М. Нагорняк // Українська журналістика – 99: Зб. наук. праць. – К.: ЦВП, 1999. – С. 155 – 158.
66. Радио: музыкальное, новостное, общественное... / Под ред. В. А. Сухаревой, А. А. Аллахвердова. - М.: Фонд независимого радиовещания, 2001. — 224 с.
67. Радиожурналистика : учебник // Под ред. А. А. Шереля. – 2-е изд. – М.:Изд-во МГУ, 2002. – 479 с.
68. Рихтер, С. Г. Цифровое радиовещание / С. Г. Рихтер. – М. : Горячая линия – Телеком, 2007. – 352 с.
69. Ружников В. Н. Становление музыкального радиовещания // Вестник Московского университета. Сер. 10. Журналистика. – 1992. – № 5. – С. 36–43.
70. Руководство для создателей передач Би-Би-Си. - М.: МГУ, 1997.
71. Савін О. Ловля рекламодавця на слухача. // Галицькі контракти. - 2002. – № 14.
72. Сербенська О. Роздумуючи про сутність радіо / О. Сербенська // Теле- та радіожурналістика. – 2012. – Вип.11. – С. 316 – 325.
73. Сімашова А. «Радіобачення» як унікальна модель конвергенції ЗМК (на прикладі діяльності італійського радіобачення «RTL 102.5») /

- А.Сімашова // Теле- та радіожурналістика. – 2013. – Вип.12. – С. 378 – 385.
74. Скляр, Б. Цифровая связь. Теоретические основы и практическое применение / Б. Скляр. – М. : ВИЛЬЯМС, 2003. – 1107 с.
75. Смирнов В. Формы вещания: Функции, типология, структура радиопрограмм: Учеб. пособие. – М., 2002.
76. Смирнов В. В. Актуальные проблемы журналистики / В. В Смирнов. – Ростов-на-Дону: Изд-во ун-та, 2000. – 208 с.
77. Справочник для журналистов стран Центральной и Восточной Европы. – М., 1998.
78. Сухарева В. Деньги или слушатель? В. Сухарева // Среда. – 1999. – № 11;
79. Томан І. Мистецтво говорити : перекл. з чес. – 2-ге вид. / І. Томан. – К., 1989.
80. Тхагушев И. Н. Современное радиовещание в системе средств массовой информации // Вестник Московского университета. Сер. 10. Журналистика. – 1994. – № 6. – С. 3–14.
81. Фихтелиус Э. Десять заповедей журналистики : Пер. со швед. Вероники Менжун / Э. Фихтелиус. – М., 1999.
82. Хегі Г. Свобода слова та інформації в засобах масової інформації в Європі / Г. Хегі // Журналіст України. – 2001. – №3.
83. Цифровое звуковое радиовещание / А. В. Виходец, С. Н. Ганжа, В. П. Лапін / Під заг. ред. М. К. Михайлова. – О., 2006.
84. Четвертакова И. В. Тексты рекламных радиообращений: от мотивации к действию // Вестник Московского университета. Сер. 10. Журналистика. – 1996. – № 2. – С. 15–26.
85. Шевчук І. Особливості національного мовлення: на прикладі окремо взятого регіонального державного радіо / Ігор Шевчук // Ведучий у практиці сучасного радіомовлення: Зб. навчально-методичних матеріалів. – К., 2006. – С. 70 – 79.
86. Шерель А.А. Радио на рубеже веков: организационные и творческие тенденции развития. – М., 2002.
87. Шкраб'юк П. Голоси нічні і денні на хвилях радіо «Незалежність» / П. Шкраб'юк. – Львів : НВФ «Українські технології», 2009. – 222 с.
88. Якубенко, Л. Впровадження цифрового мовлення на Сумщині – питання національної безпеки // Телерадіокур'єр. – 2008. – № 1.
89. Яременко Н.Н. Как стать радиожурналистом. Работа на радио в вопросах и ответах / Н.Н.Яременко. – М.: Этерна, 2011. — 200 с.
90. Ярошенко В. Н. Информационные жанры радиожурналистики. – М., 1973.
91. Ярцева Н. Ради радио. Как стать популярным радиоведущим / Наталия Ярцева. – М.: Альпина нон-фикшн, 2009.